

POZNAŃ RETRO

CZYLI LATA 20., LATA 30. XX WIEKU

Wielkopolskie
Muzeum
Niepodległości

POZNAŃ RETRO

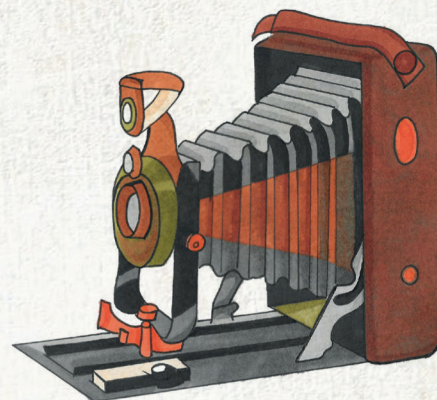
CZYLI LATA 20., LATA 30. XX WIEKU

Wielkopolskie
Muzeum
Niepodległości

POZNAŃ 2022

POZNAŃ RETRO, CZYLI LATA 20., LATA 30. XX WIEKU

Poznań, tak jak inne miasta, ma swoją historię. W każdej historii są lepsze i gorsze momenty, piękne i trudne wydarzenia. Poznań przez wiele lat znajdował się pod zaborem pruskim. To był niełatwy czas, bo prawa Polaków były ograniczane, a w szkołach uczono tylko po niemiecku. Jednak dzięki zwycięskiemu powstaniu wielkopolskiemu, które wybuchło w grudniu 1918 roku, nasz region znowu stał się częścią Polski.

Na kolejnych kartach książki zobaczysz, co się zmieniło, gdy odzyskaliśmy wolność: jak wyglądało życie 100 lat temu, gdzie poznaniacy spędzali czas wolny, jakimi środkami transportu można było podróżować po mieście, czym była PeWuKa i kim był Cyryl Ratajski. Lata 1919–1939 to bardzo dobre dwie dekady dla miasta. Poznań wspaniale się rozwijał, piękniał i odnosił sukcesy. Od tego momentu dokonało się wiele zmian, które związane są z trudną historią naszego kraju. Tę książkę możesz czytać w domu lub spacerować z nią po Poznaniu i odwiedzać miejsca, które opisujemy w poszczególnych rozdziałach. Do wspólnej lektury możesz zaprosić bliskie osoby.

Poznań to miasto z przeszłością, o której Ci opowiemy, i z przyszłością, którą będziemy tworzyć razem i za którą wszyscy jesteśmy odpowiedzialni.

PLAC PACHNĄCY WOLNOŚCIĄ

Plac Wolności to najbardziej reprezentacyjny i największy plac Poznania. Jeszcze w czasie powstania wielkopolskiego, 26 stycznia 1919 roku, odbyło się tutaj zaprzysiężenie wojsk powstańczych, na których czele stał generał Józef Dowbor-Muśnicki. Wydarzenie to upamiętnia umieszczona na płycie tablica. Przez kolejne 20 lat niepodległości na placu Wolności odbywały się ważne uroczystości państwowe, religijne, parady, wiece i imprezy rozrywkowe. Było to miejsce towarzyskich spotkań poznaniaków, otoczone kawiarniami, cukierniami, bankami i luksusowymi sklepami. Wszyscy wiedzieli, że tutaj wypadało bywać. W pobliskiej Arkadii mieściła się poznańska rozgłośnia radiowa.

Posłuchaj piosenki *Powróćmy jak za dawnych lat*. Pochodzi ona z polskiego filmu *Manewry miłosne* z 1935 roku. Teraz nagrała ją dla nas Oksana Hamerska.

PL

UKR

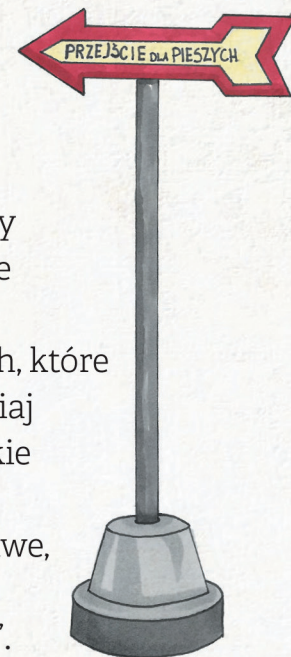
POŚLUCHAJ

5

BIMBA, DRYNDA, HULAJPETA

Zastanawiasz się pewnie, czym podróżowali mieszkańcy Poznania 100 lat temu. Jeszcze przed rozwojem motoryzacji korzystano z dorożek konnych, które woziły pasażerów tak jak dzisiaj taksówki. Usługi taksówkarskie (samochodowe) zaczęły się rozwijać w 1924 roku. Co ciekawe, taksówki nazywano wówczas „dorożkami samochodowymi”. O prawdziwym rozkwicie usług taksówkarskich można mówić przy okazji Powszechnej Wystawy Krajowej, kiedy wielu gości korzystało z tego dość prestiżowego środka transportu.

Po Poznaniu można było się przemieszczać komunikacją miejską: tramwajami i autobusami, a od 1930 roku także trolejbusami, czyli autobusami zasilanymi prądem.

Ruch samochodowy na ulicach był znacznie mniejszy niż obecnie: w latach 30. XX wieku jeden samochód przypadał na blisko 1200 mieszkańców.

☉ CZY WIESZ, ŻE...

Klementyna Falkowska-Śliwińska była pierwszą Wielkopolanką, która uzyskała prawo jazdy? Była właścicielką salonu aut przy placu Wolności, a także uruchomiła miejską komunikację autobusową. Brała udział w rajdach i wyścigach samochodowych, które często wygrywała. Całe życie pasjonowała się motoryzacją. Dziś jej imię nosi skwer przy ulicach Traugutta i 28 Czerwca 1956 r.

Od 1925 roku na placu Wolności działała pierwsza w mieście stacja benzynowa, a w 1929 roku na skrzyżowaniu ulicy Ratajczaka i placu Wolności uruchomiono sygnalizację świetlną. Poznańska stacja pogotowia ratunkowego posiadała wtedy tylko jedną karetkę.

GWARA

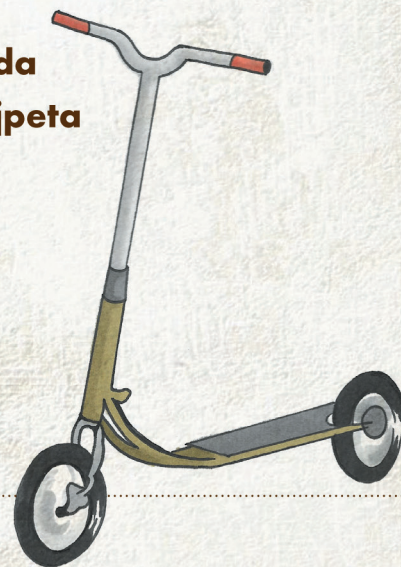
to odmiana języka, którą posługują się mieszkańcy danego regionu. Poznaniacy mówią gwaraą poznańską.

tramwaj – **bimba**

taksówka – **drynda**

hulajnoga – **hulajpeta**

pociąg – **bana**

POZnań*

ISBN: 978-83-965923-1-6